

ANETA MAZUREK

Polska Federacja Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne”
w Nałęczowie

DZIAŁANIA POLSKIEJ FEDERACJI TURYSTYKI WIEJSKIEJ „GG” NA RZECZ ROZWOJU TURYSTYKI WIEJSKIEJ W POLSCE

Polska Federacja Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne” jest organizacją parasolową, zrzeszającą obecnie ok. 40 lokalnych stowarzyszeń gospodarstw agroturystycznych w całej Polsce. Liczba jej indywidualnych członków, zrzeszonych we wspomnianych stowarzyszeniach lokalnych, przekracza tysiąc. Została założona w 1996 r. Federacja prowadzi bardzo wiele działań profesjonalnych na rzecz rozwoju turystyki wiejskiej w Polsce. Najważniejszymi sferami działalności Federacji są pozyskiwanie środków finansowych na działania związane z promocją turystyki wiejskiej i agroturystyki oraz działania bezpośrednio wpływające na sytuację turystyki wiejskiej i agroturystyki w Polsce. Prowadzone są rozmowy w sejmowych komisjach i podkomisjach oraz w ministerstwach, mające na celu stworzenie sprzyjających warunków prawnych do prowadzenia na wsi pozarolniczej działalności zarobkowej, a do takich należy m.in. wynajem kwater dla turystów i serwowanie im posiłków w gospodarstwie. Stworzony został program rozwoju turystyki wiejskiej oraz Konsorcjum Turystyki Wiejskiej „Odpoczywaj na Wsi”.

W skład konsorcjum oprócz Polskiej Federacji Turystyki Wiejskiej „Gospodarstwa Gościnne” weszło wiele podmiotów, zajmujących się tematyką turystyki wiejskiej i agroturystyki, organizacja ma na celu opracowanie i wprowadzenie w życie strategii działań, które zwiększą zainteresowanie turystyką wiejską i jeszcze bardziej spopularyzują ją w Polsce i za granicą.

Ważnym aspektem działania Polskiej Federacji Turystyki Wiejskiej „GG” jest również system kategoryzacji wiejskiej bazy noclegowej, opracowany w Federacji i wciąż doskonalony oraz dostosowywany do rosnących wymagań rynku turystycznego. Federacja popularyzuje system i szkoli inspektorów kategoryzacyjnych, którzy odwiedzają obiekty noclegowe na wsi, doradzają i dokonują kwalifikacji kwater do poszczególnych kategorii.

Członkowie stowarzyszeń, będących członkami Polskiej Federacji Turystyki Wiejskiej „GG”, są regularnie zapraszani na organizowane przez Federację szkolenia, spotkania i warsztaty, a oferty poszczególnych kwater, ze szczególnym uwzględnieniem tych skategoryzowanych, są corocznie umieszczane w wydawnictwie katalogowym, często także tłumaczonym na język angielski i niemiecki.

Oferta zrzeszonych gospodarstw jest starannie przygotowywana, gospodarstwa są podzielone na różnorodne segmenty rynkowe, zakładają różne rynki źródłowe i różne grupy targetowe odbiorców. Wszystkie gospodarstwa podlegają systematycznej promocji: wydawane są ulotki, broszury, powstają filmiki reklamowe, wystawiane są stoiska na targach, pracuje strona internetowa Polskiej Federacji Turystyki Wiejskiej „GG”, została też stworzona aplikacja mobilna, ciesząca się dużym powodzeniem. Stale rozwija się także współpraca Federacji ze stowarzyszeniem ECEAT – Europejskie Centrum Rolnictwa Ekologicznego i Turystyki. Gospodarstwa, mające certyfikat rolnictwa ekologicznego, są kategoryzowane przez inspektorów Polskiej Federacji Turystyki Wiejskiej „GG” i promowane w specjalnych wydawnictwach stowarzyszenia ECEAT. Podobnie rozwija się współpraca z siecią Zagród Edukacyjnych, wiele gospodarstw stowarzyszonych w Federacji to zagrody edukacyjne i są promowane i wspierane zarówno przez Federację, jak i przez Ośrodki Doradztwa Rolniczego.

Coraz ściślejszego charakteru nabiera też współpraca Polskiej Federacji Turystyki Wiejskiej „GG” z Europejską Federacją Turystyki Wiejskiej EuroGites. W ramach tej współpracy odbywają się spotkania i konferencje. Budowane są nowe trendy w turystyce, jak np. turystyka senioralna, systematycznie co cztery miesiące zbierane i analizowane są dane na temat trendów rynkowych i zachowań konsumenckich w poszczególnych krajach członkowskich EuroGites, rozsyłane są ankiety, a uzyskane dane są analizowane i przedstawiane wszystkim krajom uczestniczącym w danym badaniu ankietowym. Za pośrednictwem EuroGites Polska Federacja Turystyki Wiejskiej „GG” ma wgląd i pewien wpływ na prace w wielu komisjach europejskich i organizacjach międzynarodowych, członkostwo w tej organizacji umożliwia także wyjazdy studyjne, praktyczne przyglądanie się wielu dobrym praktykom w innych krajach, wymianę informacji i doświadczeń między krajami członkowskimi wzajemnie oraz ekspertami i praktykami.

W Europie wciąż trwają dyskusje nad definicją turystyki wiejskiej i agroturystyki. Definicje te mają daleko idące implikacje, szczególny wpływ zaś wywierają na regulacje prawne dotyczące zarobkowej działalności pozarolniczej w gospodarstwach rolnych. Wiele niejasności i nieprecyzyjnych sformułowań w prawie powoduje, że panuje pewien chaos, a wizerunek turystyki wiejskiej i agroturystyki bywa niespójny. W Europejskiej Federacji Turystyki Wiejskiej „EuroGites”, której Polska Federacja Turystyki Wiejskiej „GG” jest członkiem, przeważa opinia, że należy dążyć do rozwiązań, które pozwolą zachować pewną kontrolę nad jakością i charakterem kwaterek wiejskich, a w sytuacji, gdy nie jest obligatoryjne zrzeszanie się i podleganie kontroli podstawowych standardów, jest to mocno utrudnione. Dlatego w dyskusjach w gre-

miach europejskich daje się słyszeć głosy, że być może należałoby doprecyzować definicję obiektów agroturystycznych jako zastrzeżonych wyłącznie dla działających gospodarstw rolnych (z produkcją zwierzęcą lub roślinną), mających tradycyjny charakter i udzielających gościny wyłącznie do 5 pokoi.

Obecnie termin *agroturystyka* może dotyczyć każdego obiektu noclegowego na wsi, także dużego pensjonatu czy nawet hotelu. Wszystkie tego typu obiekty są związane z turystyką wiejską, jest ich wiele rodzajów i oferta jest bardzo szeroka. Zarówno pensjonaty, jak hotele, motele, duże gospodarstwa, obiekty B&B (*bed and breakfast*) i samodzielne jednostki mieszkalne (np. domy letniskowe) znajdują się w wielu wsiach i małych miejscowościach i stanowią bardzo ważną część szeroko pojętej oferty kwaterunkowej w turystyce wiejskiej. Nie będzie przesadą więc stwierdzenie, że oferta taka jest idealna dla Polonii zagranicznej, ze względu na ogromne zróżnicowanie oferty noclegowej i pobytowej. Znakomita większość wszystkich ww. obiektów oprócz usług noclegowych oferuje wiele innych możliwości. Nieodłączną częścią życia wiejskiego są kulinaria, przede wszystkim w ujęciu tradycyjnym – i taką ofertę ma bardzo wiele obiektów turystyki wiejskiej. Tradycyjne smaki regionów, podane w estetyczny sposób, często we wnętrzach pełnych charakteru i przywodzących na myśl stare karczmy czy gospody wiejskie, są niezbywalnym atutem ogromnej liczby kwater wiejskich. Wnętrza takie, wraz z ogólnym wyglądem i wystrojem kwatery oraz całego otoczenia, są także elementem edukacji kulturowej gości w tych obiektach. Klienci polonijni mają tutaj możliwość poznania tradycji danego regionu, znalezienia się we wnętrzach przywodzących na myśl wieś tradycyjną, znaną z opowiadań starszych pokoleń, posłuchania gwary regionalnej, spróbowania specyficznych dla regionu smaków – w taki sposób turystyka wiejska walczy przyczynia się do ochrony i popularyzacji dziedzictwa kulturowego regionów.

Tym co wyróżnia kwatery wiejskie, jest jednak równoczesna zdolność do bardzo nowoczesnego podejścia do spędzania czasu wolnego. Wiele gospodarstw zachęca swoich gości do spróbowania swoich sił w wyspecjalizowanych formach turystyki, często mogących stanowić dużą atrakcję także dla gości polonijnych. Jedną z takich form aktywności jest *geocaching*, polegający na wyszukiwaniu terenowych skrytek, założonych wcześniej przez innych uczestników gry. Otrzymuje się wskazówki i koordynaty GPS, należy odnaleźć skrytkę, wpisać do dziennika swoją tam obecność i ewentualnie wziąć na pamiątkę znajdujący się tam drobiazg, zostawiając w zamian inny dla następnych uczestników. Gra cieszy się coraz większą popularnością i pozwala aktywnie spędzać czas na zewnątrz oraz poznawać dość dokładnie przeszukiwany rejon. Będąc gościem kwatery wiejskiej można też spróbować *birdwatchingu*, czyli obserwacji ptaków. Do tego celu należy zakupić albo wypożyczyć niezbędne sprzęty, przede wszystkim dobrą lornetkę, często dobrej klasy aparat fotograficzny czy wodery (specjalne bardzo wysokie buty gumowe do chodzenia po mokradłach). Gospodarstwa leżące w niewielkiej odległości od miejsc gniazdowania i pobytu ptaków oferują pomoc, informację, dane adresowe czy telefoniczne do uprawnionych osób, które mogą

być przewodnikami gości w takich wyprawach. Klienci polonijni będą mogli w taki sposób poznać przyrodę kraju dawnego ojczystego w jednym z jej najciekawszych przejawów. Duża i wciąż rosnąca liczba gospodarstw agroturystycznych i kwater wiejskich oferuje gościom do dyspozycji rowery w czasie pobytu, kajaki, sprzęt sportowy do gier, jak np. rakiety do tenisa (kort zazwyczaj wówczas jest w gospodarstwie), piłki do siatkówki czy koszykówki, paletki do badmintonu i temu podobne. W kwaterach wiejskich możliwe jest także zorganizowanie spotkań dla większych i mniejszych grup, bo wiele obiektów posiada sale konferencyjne z rzutnikami multimedialnymi, sale biesiadne, w których można zorganizować spotkania rodzinne dla klientów polonijnych czy też biznesowe.

Niepoślednią rolę odgrywa także turystyka sentymalna, bowiem niejednokrotnie goście polonijni przyjeżdżają do kwater w poszukiwaniu wspomnień z dzieciństwa, spędzanego u rodziny na wsi, z nadzieją na odnalezienie własnego wspomnienia domu na wsi. Tę potrzebę gospodarstwa zrzeszone w Polskiej Federacji Turystyki Wiejskiej „GG” mogą znakomicie wypełnić i zaproponować Polonii wiele wspaniałych wieczorów rodzinnych, wycieczek po okolicach i spotkań przy ognisku, jak również zwiedzanie tras turystycznych i licznych obiektów zabytkowych.

Oferta agroturystyki i turystyki wiejskiej w Polskiej Federacji Turystyki Wiejskiej „GG” została podzielona na dwa główne działy, wynikające z przeprowadzonej w gospodarstwie kategoryzacji: wypoczynek u rolnika i wypoczynek na wsi. Pobyt w gospodarstwach z działu „Wypoczynek u rolnika” charakteryzuje się tym, że gość gospodarstwa może oczekiwać tradycyjnego gospodarstwa rolnego w jego pełnej gamie: dom i siedlisko będą zagospodarowane tradycyjnie, czyli zobaczymy tutaj dom, budynki gospodarskie, podwórze i ogród przydomowy. Wokół gospodarstwa będą typowe tereny wiejskie dla danego rejonu Polski: pola, łąki, lasy, zabudowania gospodarskie. Miejsc w takim gospodarstwie nie może być nazbyt wiele, ich maksymalna liczba to 30. W gospodarstwie będzie prowadzona produkcja rolna: roślinna i/lub hodowlana, może to być też produkcja ogrodnicza, sadownicza czy rybacka. Na pewno będą tutaj co najmniej 3 gatunki zwierząt, które będą stanowiły atrakcję w gospodarstwie, zwłaszcza dla rodzin z dziećmi. Przy domu lub w jego pobliżu będzie się znajdował ogród warzywny, z którego warzywa będą także częściowo wykorzystywane w czasie przygotowywania posiłków dla gości. Również inne produkty wiejskie, niekoniecznie pochodzące z danego gospodarstwa, będą podawane na stół: sery, mleko, wędzonki, jaja itp. Goście mają oczywiście możliwość degustacji takich produktów lokalnych. Wystrój wnętrza w gospodarstwie będzie gościom przywodzić na myśl tradycję i kulturę danego regionu, jego charakterystykę etnograficzną i kulturową. W całym gospodarstwie będą stosowane rozwiązania ekologiczne: śmieci segregowane, powinien być założony kompostownik, ewentualnie przydomowa oczyszczalnia ścieków (w razie braku kanalizacji) oraz w miarę możliwości wykorzystywane odnawialne źródła energii i urządzenia energooszczędne. Wszystkie te wyznaczniki wynikają z systemu kategoryzacyjnego Polskiej Federacji Turystyki Wiejskiej „GG” i są

sprawdzone w trakcie wizyty inspektora kategoryzacyjnego w danym gospodarstwie.

Jeśli wybierzemy się na „Wypoczynek na wsi”, bardzo często także znajdziemy się w tradycyjnym gospodarstwie rolnym, ale np. wyspecjalizowanym w produkcji roślinnej (a więc bez zwierząt gospodarskich), albo w produkcji zwierzęcej, gdzie nie zostaje już czasu na przydomową uprawę warzyw. W tym dziale ofertowym mieszczą się też kwatery wiejskie innego rodzaju: swoiste pensjonaty na wsi, niejednokrotnie z bardzo wysokim poziomem kwater i otoczenia, z wyspecjalizowanymi usługami, z restauracjami czy barkiem przydomowym albo ze sklepem wiejskim. Oferta jest tutaj bardzo szeroka i zróżnicowana i należy dokładnie sprawdzić, co gospodarze piszą o swojej kwaterze i jej charakterze. Z całą pewnością klienci polonijni znajdą w obu działach obiekty turystyczne, które będą w stanie zapewnić ciekawą ofertę turystyczną i pobytową dla swoich gości.

W ramach obu działów ofertowych Polska Federacja Turystyki Wiejskiej „GG” wprowadziła też wyspecjalizowane segmenty rynkowe i ofertę wypoczynku z określonym profilem, która ułatwia wybór potencjalnym gościom. Są więc gospodarstwa, które oferują wypoczynek dla grzybiarzy, dla wędkarzy, dla rodzin z dziećmi, w siodle, hity turystyki wiejskiej czy kwatery u ekorołnika. Znajdziemy także propozycje dla osób wypoczywających aktywnie, np. z rowerem czy na spływach kajakowych. Każde z gospodarstw i każda z kwater, aby znaleźć się w określonym dziale ofertowym, musiały wypełnić specjalistyczne kryteria, wypracowane w Polskiej Federacji Turystyki Wiejskiej „GG”, a bardzo wiele z nich zostało również skategoryzowanych według systemu kategoryzacyjnego, także wypracowanego w Federacji, a stanowiącego dla klientów polonijnych istotną rękojmię, że jakość wypoczynku w kraju przodków będzie właściwa i zapewni pobyt we właściwym standardzie.

